

Meeqqanik pinerliisimanginnermut uppernarsaatnik piumasaqaateqartussaataaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 19. maj 2010-meersoq ilallugu inuusuttut 15-t 18-nillu akornanni ukiullit isersimaffiini timersoqatigiiffiit klubbiini fritidsklubinilu sulisunut inuusuttunik pinerliisimanginnermut (pinerlussimanginnermut) uppernarsaammik piumasaqaateqartussaataalernissaq pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Andreas Uldum, Demokraatit)

Akissuteqaat

(Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermit, Ilisimatusarnermit Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Inuusuttunik 15-it 18-illu akornanni ukiulinnik toqqaannartumik sullissinermi sulisussat pinerlussimanginnermut uppernarsaammik pinngitsooratik tunniussinissamik piumasaqarfingineqarnissaat pillugu siunnersuut Naalakkersuisut soqutigalugu qimeerloorsimavaat.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuummi allaqqavoq, taamatut siunnersuuteqarnermut tunngavigineqartoq inuusuttut 15-it sinnerlugit ukiullit kinguaassiuutitigut pinerlineqaratarsinnaanerannut atatillugu ernumagineqarmat. Taamatut siunnersuuteqarnerup kingunerisussaavaa taamatut pisoqartillugu soorlu assersuutigalugu timersoqatigiiffinni fritidsklubinilu sungiusaasartut ilitersuisullu kiisalu nunami tamarmi ilinniarnertuunngorniarfinni, inuutissarsiornikkut ilinniarniarfinni, brancheskolini, ilinniartitsisunngorniarfinni assigisaanilu ilinniartitsisut pinerlussimanginnermut uppernarsaatnik pissarsisarnissaat.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuummi allaqqavoq meeqqanik pinerliisimanginnermut uppernarsaat, imaluunniit meeqqanik kinguaassiuutitigut atoqateqarsimanginnermut uppernarsaat, taamatut Danmarkimi taaneqartarneratut, taamaallaat inunnut toqqaannartumik meeqqanik 15-it inorlugit ukiulinnik sullissinissamut atatillugu atorineqartartoq. Tamatumunngalu atatillugu ilanngunneqassaaq, meeqqanik pinerliisimanginnermut uppernarsaat piumasari-neqassammat eqimattani sullitassani meeraq ataasiinnarluunnit 15-it inorlugit ukiulik peqataappat. Kisiannili maannakkorpiaq Inatsisartut inuusuttunik 15-it sinnerlugit ukiulinnik sullissinissamut atatillugu sulisut meeqqanik pinerliisimanginnermut uppernarsaammik piumasaqaatitalimmik inatsisiliussallutik inatsisitigut tunngavissaqanngillat, tassami inatsisitigut aalajangiiffissaq taannarpiaq sulii Naalagaaffeqatigiinnermi oqartussaaffiup ataani inissisimammat.

Naalagaaffeqatigiinnermi oqartussat meeqqanik pinerliisimanginnermut uppernarsaatip 15-inik ukiulinnut killeqarnerata qanoq paasineqarnissaanut maleruagassat tunngavigalugit ilaatigut inuit meeqqanik ukiukinnerusunik kinguaassiuutitigut atornerluisartut meeqqanut tunngatillugu pinerloqqissinnaasutut ilimagineqartarmata, apeqqutaatinnagu siusinnerusukkut meeqqanik pinerliisimanermit atatillugu pineqaatissinneqarsimanerminniit qaangiisimagaluarunilluunniit. Taamatut ilimaginnineq naatsorsuutiginnissinnaanermit tunngavigineqartoq tassa, ingalassimaartitsinissamut qanoq iliuuseqarneq. Meeqqanik pinerliisimanginnermut uppernarsaatip ilusilersorneqarnera Inatsiseqarnermi Ministereqarfiup (Justitsministeriet) Pinerluuteqarsimasut Qitiusumik Nalunaarsorsimaffiannut tunngatillugu nalunaarutaa aallaavi-

galugu meeqqanik kinguaassiuutitigut atonerluisimasut pineqaatissinneqarsimanerminnik qaangiisimasut meqqaanik pinerleeqqissinnaanerata ilimagineqartarnerat tunngavigineqarpoq, kisiannili inuusuttut 15-it sinnerlugit ukiulinnut attuumassuterani.

Tamakkua saniatigut aalajangiiffigisassatut siunnersuummut atatillugu ilaatinniarneqartut tassaammata meeqqanik kinguaassiuutitigut pinerliinermut ilaatissallugit ukiuinut killissaritaasut sinnerlugit ukiullit, taamaattumillu pinerlussimanermut inatsisip kiisalu pineqaatissinermut inatsisip killissaritaanun inissinneqartariaqartut, tassami 15-it inorlugit ukiulinnik kinguaassiuutitigut atoqateqarneq nammineerluni pinerlunnerummat, akerlianilli 15-it sinnerlugit ukiulinnik kinguaas-siuutitigut atoqateqarneq taamaagani. Kiisalu assortorneqarsinnaanngilaq Naalagaaffeqatigiinnerup iluani ukiutigut killiliinermik aalajangiinnermi meeqqat 15-it inorlugit ukiullit 15-it sinnerlugit ukiulinnut naleqqiullugit taamaattumik nalaataqartilutik itigartitsisinnaanissaminnik ajornartorsiuteqarnerusarnissaat ilimagineqarnera aallaavigineqarmat.

Tamannalu ilutigalugu Naalakkersuisut maluginiarpaat aalajangiiffigisassatut siunnersuummi inuusuttunik toqqaannartumik sullissisussatut atorfimmi assigisaanilu atorfinitsisinermut atatillugu ”pinerlussimannginnermut uppersaammik” pinngitsoorani peqarnissaannik aalajangiinissaq kissaatigineqartoq. Kisiannili siunnersuummi takuneqarsinnaanngilaq matumani pinerlussimannginnermut uppersaamat, inuup nammineq piniagassaa pineqarnersoq, taannami pinerluuteqarsimasup nammineerluni pissarsiarisussaammagu, imaluunniit siunnersuummi pinerlussimannginnermut uppersaamat nutaaq pineqarnersoq, taanna pisortat ingerlatsiviini atorneqartarpoq, pisortallu ingerlatsiviata atorfinitsisusup kisimi nammineerluni pissarsiarisussaavaa, takuuk pinerlussimanermik nalunaarsuiffiup nalunaarutaani § 22. Tamatumunngalu atatillugu maluginiarneqartariaqartoq tassa uppersaammik inuup nammineq piniagassaani paasissutissat ukiut marluk tallimallu akornanni nalunaarsugaasartut, kiisalu pinerlussimannginnermut uppersaammik pisortanit atorneqartartumi paasissutissat minnerpaamik ukiuni 10-mi nalunaarsugaasarlutik, akerlianilli meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaammik paasissutissat nutaanngippallaalernissaannut killilerneqaratik. Matumunnga ilasutigalugu eqqaasitsisutigineqassaaq pisortat ingerlatsivii atorfinitsisusup, peqatigiiffiit assigisaallu inuusuttunik sullissiviusut maannakkut pinerlussimannginnermut uppersaammik inuup nammineq piniagassaaniq piunasaqarsinnaareermata, kiisalu pisortat suliffeqarfiutai pinerlussimannginnermut uppersaammik namminneq pissarsisinnaammata.

Taamaattumillu oqaatigisariaqarpoq pinerlussimannginnermut uppersaamat pinerluttuliornermut kiisalu pineqaatissinermut inatsisunik unioqqutitsinernik tamanik, tamatumunnga ilanngullugit tillinniarnerit nakuusernerit itisilernagit ilaatinneqartarmata, akerlianilli meeqqanut pinerliisimannginnermut uppersaammik meeqqanik ukiukitsunik kinguaassiuutitigut atonerluisimanerit kisimik ilaatinneqartarput. Soorlu assersuutigalugu imerniartarfimmi nakuusersimanermut atatillugu pineqaatissinneqarsimaneq takussutissami ”nakuusernermi pineqaatissinneqarneq”-mik taaneqassaaq. Taamaaliornikkut paasissutissat inuusuttunik sullissinermut atatillugu attuumassuteqanngitsut ingerlateqqinneqassasut qularutissaanngilaq.

Kisiannili assortorneqarsinnaanngilaq paasissutissat tamakkua atorfinitsineqarsinnaanissanut assigiinngitsunut atatillugu pingaaruteqartut kinguneqartitsisinnaammata, naak paasissutissat inuusuttunik sullissinermi kinguaassiuutitigut atonerluisinnaanissamut navianaateqarsinnaasutut isigineqanngikkaluartut taamaattoq suliffeqarfiup atorfinitsisinerit atatillugu atorfinitsitassap siusinnerusukkut pinerluuteqarsimannginnissaa kissaatiginerussavaa, apeqqutaatinagu siusinnerusukkut pinerluutigisimasat qanoq sakkortutiginerat, soorlu uppersaamatip imarisaanut suut tunuliaqutaanersut. Tassami inuk siusinnerusukkut tillinniartarsimasoq, imaluunniit inuusuttuunermini ikiaroorartunik pigisaqartarsimasoq tatigissallugu ajornakusoornerussammat.

Ajornartorsiulli taamaattoq suliffissarsiuussisarfinni immikkut inissisimavoq, tassa inuit ilorraap tungaanut saatinniarneqarnerannik suliaqarnermut atatillugu, ilaatigullu soorlu assersuutigalugu Danmarkimi oqaatigineqarpoq pinerlussimannginnermut uppersaamatit sumi atorneqarneruleriartorneri takuneqarsinnaasoq. Tamatumunngalu atatillugu oqaatigineqassaaq qal-

lunaat Pinerlussimasunik Isumaginnittoqarfia pinerlussimasut misiligummik iperagaasimasut iperagaasimanerisa nalaanni suliffissaannik pissarsissunnissaat ajornartorsiutigisaraat, tassa suliffeqarfiit pinerlussimannginnermut uppernarsaatinik atuinerat annertusiartormat.

Tamatummunnga pissutaavoq pinerlussimannginnermut uppernarsaatit inuit siusinnerusukkut pinerluuteqarsimasunut suliffissanik pissarsiniarnermi piviusumik ajornartorsiutinngortarmat, tassa inunnut pinerluuteqarsimanngitsunut naleqqiullugit, tassa siusinnerusukkut pinerluuteqarsimasut pineqaatissinneqarnerisa saniatigut pinerlussimannginnermut uppernarsaatit qaavisiqut pineqaatissinneqaqqinnertut misigimmatigit. Siunnersuummili inuusuttunik sullissinerit "kisimik" pineqarput, kisiannili pinerlussimannginnermut uppernarsaatinik atuinerup qaffakkiartuinnarnera malugineqarsinnaavoq.

Aammalumi pingaaruteqartutut isigisat tamakkua, aalajangiiffigisassatut siunnersuummi siulermi, oqaluuserisaq UKA 2004/66-imi kiisalu oqaluuserisaq UPA 2005/10-mi aappassaaneerseqartumi Inatsisartut oqaluuserinninneranut ilaatinneqarput Kalaallit-nunaanni meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaatip inatsisiliuunneqarneranut maannakkut atuuttumut toqqammavigineqarsimallutik, oqaatigineqarluni pinerlussimannginnermut uppernarsaatit akerlianik meeqqanut pinerliisimannginnermut uppernarsaatit imarisaat sukumiisumik allasimassasut, meeqqanik illersuinissaq siunertaralugu, tassa inuit meeqqanik kinguaassiuutitigut atoqateqartut meeqqanik taamatut pinerleeqqinnginnissaat pinngitsoorniarlugu.

Naalackersuisut siunnersuummut tunuliaqutaasut iluaraat. Siunnersuummili arlalinnik nalorninartoqarpoq Naalackersuisut ataatsimiititaliami suliarinninnermi qulaajaqqusaannik.

Taamatut oqaaseqaateqarnikkut inassutigineqarpoq siunnersuut aappassaaneerseqartinnagu Inatsisartut Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliaanit suliarineqassasoq.